

СОВЕТ ЛЕКАРЕВСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ЕЛАБУЖСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН



ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
АЛАБУГА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ЛЕКАРЕВО
АВЫЛЫ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

РЕШЕНИЕ

Лекарево авылы

КАРАР

№ 21

«19» февраль 2021 ел

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Лекарево авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә территорияль ижтимагый үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибе турындагы нигезләмәне раслау хакында

"Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә һәм Лекарево авыл жирлегендә яшәүчеләрнең жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда катнашу хокукларын тәмин итү, Лекарево авыл жирлегендә территорияль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру өчен хокукый һәм оештыру нигезләре булдыру максатларында, Алабуга муниципаль районы Лекарево авыл жирлеге советы, Алабуга муниципаль районы Лекарево авыл жирлеге Советы

Карар итте:

1. Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Лекарево авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә территорияль ижтимагый үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибе турындагы нигезләмәне, кушымта нигезендә расларга.
2. Әлеге карар рәсми басылып чыгарга тиеш.
3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Рәисе

Л. И. Зарипова

КУШЫМТА

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Лекарево авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә территориаль ижтимагый үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибе турындагы нигезләмә

Бүлек 1. Гомуми нигезләмәләр

1 Статья 1. Әлеге Нигезләмәнең гамәлдә булу өлкәсе

Әлеге Нигезләмә территориаль ижтимагый үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйле мөнәсәбәتلәрне жайга сала һәм территориаль ижтимагый үзидарәне оештыру, аның эшчәнлеге һәм гамәлгә ашыруын туктату белән бәйле мәсьәләләргә кагыла.

Статья 2. Территориаль ижтимагый үзидарә

1. Лекарево авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлеге Россия Федерациясе Конституциясе, Татарстан Республикасы Конституциясе, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, башка федераль законнар, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында "2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасының башка законнары, Муниципаль берәмлек уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә гамәлгә ашырыла., жирле үзидарә органнарының башка норматив хокукый актлары белән.

2. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру хокукына уналтынчы яшькә житкән Тиешле территориядә яшәүчеләр ия.

3. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру хокукына түбәндәге хокукый вәкаләтләр керә:

инициатор булырга, ул яши торган территориядә территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә куюда катнашырга;

территориаль ижтимагый үзидарә үткәрә торган гражданнар жыелышларында һәм конференцияләрендә катнашу;

территориаль ижтимагый үзидарә органнарына сайланырга һәм сайланырга;

территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлеге турында мәгълүматны контрольдә тоту һәм алу хокукы.

4. Аның Уставы нигезендә территориаль ижтимагый үзидарә юридик зат була ала.

Статья 3. Лекарево авыл жирлегендә территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру принциплары

1. Лекарево авыл жирлегендә территорияль ижтимагый үзидарә принципларда тормышка ашырыла:

законлылык, иреклелек, кеше һәм граждан хокукларын һәм ирекләрен саклау һәм яклау;

территорияль ижтимагый үзидарә органнарының хәбәрдарлыгы һәм жәмәгатьчелек фикерен исәпкә алу, сайлаулары һәм контрольдә тотуы,

бөтен муниципаль берәмлек халкы мәнфәгатьләре белән тиешле территориядә халык мәнфәгатьләрен яраштыру;

жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча үз инициативаларын кабул итү һәм гамәлгә ашыруда мөстәкыйльлек һәм җаваплылык;

территорияль ижтимагый үзидарә органнары белән конструктив хезмәттәшлек;

территорияль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру формаларын халык тарафыннан сайлап алу иреге.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә санап үтелгән принциплар жирле үзидарә органнарының норматив хокукый эшчәнлегенә һәм территорияль ижтимагый үзидарәнең гамәли эшчәнлегенә нигезе булып тора.

Статья 4. Территорияль ижтимагый үзидарә эшчәнлегенә максатлары, бурычлары һәм төп юнәлешләре

1. Территорияль ижтимагый үзидарәнең максатлары булып тора:

- гражданны турыдан-туры яшәү урыны буенча жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итүгә җәлеп итү;

- кешенә яшәү урыны буенча яшәү тирәлегенә сыйфатын күтәрү;

- жирлек халкында алардан файдалануда булган муниципаль милеккә һәм торак-коммуналь хужалык объектларына карата җаваплы мөнәсәбәт формалаштыру .

2. Территорияль ижтимагый үзидарә бурычларына аның Уставы белән кертелгән мөмкин:

жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча халыкның үз инициативаларын гамәлгә ашыру өчен жәмәгать эшләрен оештыру;

устав белән территорияль ижтимагый үзидарә компетенциясенә кертелгән мәсьәләләр буенча фикер алышуны оештыру;

территорияль ижтимагый үзидарә эшчәнлегенә өчен кирәкле мәгълүматны алу һәм тарату;

жирлекнең жирле үзидарә органнары һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары белән хезмәттәшлек;

территорияль ижтимагый үзидарә территориясендә муниципаль хезмәтләр эшен камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү һәм кертү;

халыкның фикерен ачыклау, шул исәптән сораштыру һәм анкеталаштыру үткәрү;

территориаль ижтимагый үзидарә территориясе торышын тикшереп тору; гражданнарға торак-көнкүреш характерындагы мәсьәләләрне хәл итүдә ярдәм итү.

3. Территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлегенә территориаль ижтимагый үзидарә көчләре белән мөстәкыйль хәл ителергә мөмкин һәм турыдан-туры җирле әһәмияттәге мәсьәләләр белән бәйләп проблемаларны хәл итүгә юнәлдерелергә тиеш. Мондый эшчәнлекнең төп юнәлешләренә кертелергә мөмкин:

1) территориаль ижтимагый үзидарә территориясен төзекләндерү, шул исәптән йорт яны территорияләрен яшәлләндерү, аларны тәртиптә тоту һ. Б. лар.;

2) халыкның ял итү урыннарын, уен һәм спорт мәйданчыкларын да кертәп, ял итү сыйфатын күтәрүдә ярдәм итү, бушлай лекцияләр оештыру, китаплар, фильмнар һәм башкалар белән алмашу, мәдәни, спорт һәм башка ял чаралары, шул исәптән балалар һәм яшьләр өчен һ. б. оештыру һәм уздыру һ. Б. лар.;

3) территориаль ижтимагый үзидарә территориясе чикләрендә гражданнарның тормыш куркынычсызлыгын арттыру чараларында катнашу, шул исәптән җәмәгать тәртибен саклау буенча ирекле дежурлыкны да кертәп, хокук саклау органнарына гражданнарның хокукка каршы гамәлләр кылулары турында хәбәр итү, янгыннарны сүндерүдә ярдәм итү, табигый бәла-казалар нәтижеләрен бетерү, янгынга каршы стендларны тиешле хәлдә тоту һ. Б. лар.;

4) гражданнарның социаль якланмаган категорияләренә (өлкән яшьтәге, инвалидлар, аз тәэмин ителгән, ялгыз, шулай ук күп балалы гаиләләргә) һәм авыр тормыш хәлендә калган башка кешеләргә, ярдәмгә мохтажларны ачыклау, хәленнән килгәнчә ярдәм күрсәтү, шәфкатьлелек һәм хәйрия акцияләре оештыру, мондый акцияләр үткәрүдә оешмаларга һәм гражданнарға ярдәм итү, территориаль ижтимагый үзидарә көчләре белән хәл ителергә тиешле проблемалар турында социаль яклау органнарына хәбәр итү.

4. Әлеге статьяның 1-3 өлешләрендә территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлегенә максатларын, бурычларын һәм төп юнәлешләрен санап чыгу төгәл яисә искәrmә булып тормый һәм территориаль ижтимагый үзидарә уставын эшләгәндә гражданнарның аларның күләменә һәм эчтәлегенә төзәтмәләр кертү хокукын чикләми. Глава 2. Учреждение, регистрация Устава и прекращение осуществления территориального общественного самоуправления

5 Статья. Территориаль ижтимагый үзидарәне оештыру тәртибе

1. Территориаль ижтимагый үзидарэ оештыру максатларында кимендэ 10 кешедэн торган гражданнарның инициатив төркеме оештырыла.

2. Инициатив төркем:

1) Лекарево авыл жирлеге Советы адресына территориаль ижтимагый үзидарэне гамэлгэ кую нияте турында хэбэрнамэ жибэрэ, анда булырга тиеш: территориаль ижтимагый үзидарэне гамэлгэ ашыру күздэ тотылган территория чиклэрен билгеләү турында тәкъдимнэр, әлеге территория чиклэрен тасвирлауны да кертеп;

күрсәтелгән территориядә яшәүчеләр саны турында белешмәләр бирүгә запрос;

инициатив төркем эгъзалары турында белешмәләр (фамилия, исем, атасының исеме, туу датасы, серия, серия, номер һәм бирү датасы, паспорт яки гражданин паспортын алыштыручы документ, яшәү урыны адресы, Тиешле территориядә яшәү фактын раслаучы документ);

2) Территориаль ижтимагый үзидарэ Уставы проекты эшләүне гамэлгэ ашыра һәм территориядә яшәүче гражданнарның жыелышларын оештыра, аның чикләрәндә территориаль ижтимагый үзидарэне гамэлгэ ашыру күздэ тотыла;

3) Лекарево авыл жирлеге Советы тарафыннан территориаль ижтимагый үзидарэ чиклэрен билгеләгәннән соң, жирлекнең тиешле территориясендә территориаль ижтимагый үзидарэне гамэлгэ кую, территориаль ижтимагый үзидарэ уставын кабул итү һәм мәсьәләләрне караганда территориаль жәмәгәтчелек үзидарәсе вәкилләрен (вәкилләрен) билгеләү турындагы мәсьәләләрне караган гражданнар жыелышын яисә конференциясен чакыра., территориаль ижтимагый үзидарэ уставын теркәү белән бәйлә.

3. Хэбәр ителгәннән соң инициатив төркем эш этапларының теләсә кайсысында Лекарево авыл жирлеге Советына Уставны эшләүдә, гражданнар жыелышын яки конференциясен әзерләүдә һәм үткәрүдә Оештыру, методик һәм консультатив ярдәм сорап мөрәжәгать итәргә хокуклы.

4. Территориаль ижтимагый үзидарэ Лекарево авыл жирлеге Советы тарафыннан территориаль ижтимагый үзидарэ уставын теркәгән мизгелдән гамэлгэ куелган дип санала.

Статья 6. Территориаль ижтимагый үзидарэ территорияләре һәм чикләре

1. Территориаль ижтимагый үзидарэ халык тарафыннан гражданнарның жыелышлары яки конференцияләре үткәрү юлы белән, шулай ук гражданнарның түбәндәге территорияләре чикләрәндә территориаль ижтимагый үзидарэ органнары булдыру юлы белән гамэлгэ ашырыла.:

күпфатирлы торак йортның подъезды;

күпфатирлы торак йорт;

торак йортлар Төркеме;

торак микрорайон;
авыл жирлеге булмаган авыл торак пункты;
гражданның башка яшәу территорияләре.

2. Территориаль ижтимагый үзидарә гамәлгә ашырыла торган территория чикләре шушы территориядә яшәүче халык тәкъдиме буенча Лекарево авыл жирлеге Советы тарафыннан билгеләнә.

2.1. Билгеле бер территориядә бер Территориаль ижтимагый үзидарә гамәлгә ашырыла алмый.

3. Бер территория чикләрендә тулысынча яки өлешчә кабатлый торган территориаль ижтимагый үзидарә органы эшли алмый.

4. Территориаль ижтимагый үзидарә гамәлгә ашырыла торган территория чикләре өзелмәс булырга тиеш (әгәр аның составына бер торак йорт керә икән).

4.1. Территориаль ижтимагый үзидарә гамәлгә ашырыла торган территория чикләре муниципаль берәмлек чикләреннән чыга алмый.

4.2. Билгеләнгән тәртиптә предприятиеләр, учреждениеләр, оешмаларга беркетелгән территорияләрдә территориаль ижтимагый үзидарә тиешле жир кишәрлегенә ия булучы белән килешенеп гамәлгә ашырыла.

5. Лекарево авыл жирлеге Советы территориаль ижтимагый үзидарә территориясә чикләрен билгеләргә яисә Советның хәбәрнамәсә килгән көннән соң 2 айдан да соңга калмыйча территориянең башка Нигезләнгән вариантын тәкъдим итәргә тиеш. Әлеге мәсьәләне утырышка чыгару Совет регламенты таләпләренә туры китереп башкарыла.

Каршылыклар килеп чыккан очракта, чикләрне билгеләү турындагы мәсьәләне өстәмә өйрәнү зарурилыгы булганда, әлеге мәсьәләне карау вакыты озайтылырга мөмкин, ләкин советның чираттагы утырышына кадәр.

Лекарево авыл жирлеге Советы инициативалы төркемнең түбәндәге очракларда чикләрне билгеләү турындагы тәкъдимен кире кага:

- әгәр инициатив төркем тәкъдим иткән территория территориаль ижтимагый үзидарә чикләрен билгеләү турында Карар кабул ителгән территориягә туры килә икән, әлеге Нигезләнмәнең 8 статьясындагы 14 өлешендә каралган нигезләр буенча күрсәтелгән карарны гамәлдән чыгару очракларыннан тыш);

- әгәр инициатив төркем тәкъдим иткән территориядә торак йортлар тулысынча юк икән;

- әгәр әлеге Нигезләнмәнең 7 статьясындагы 1 өлешендә каралган тәртиптә һәм срокларда инициатив төркем тәкъдиме Тиешле территориядә яшәүче гражданның жылышының беркетмәсә белән расланмаса.

Әлеге Нигезләнмәнең 5 статьясындагы 2 өлешендә 1 пунктында күрсәтелгән белешмәләр инициатив төркем тарафыннан тулы күләмдә тапшырылмаган очракта, чикләрне билгеләү турында тәкъдимнәрне карау срогы тулы комплект документлар бирелгән көннән исәпләнә.

Инициативалы төркем тарафыннан дәрәс булмаган белешмәләр бирелгән очракта, документлар инициатив төркемгә кире кайтарыла, чикләрне билгеләү турындагы тәкъдим каралмый.

6. Лекарево авыл жирлеге Советы тарафыннан чикләр билгеләнгән очракта, инициатив төркем гамәлгә кую жыелышы яки конференциясен чакыру процедурасын башлый.

Статья 7. Территориаль ижтимагый үзидарә чикләрен билгеләү белән бәйлә килеп туган каршылыкларны жайга салу тәртибе

1. Инициатив төркем тәкъдим иткән территория башка инициатив төркем тәкъдим иткән территория белән тулысынча яисә өлешчә туры килсә һәм әлеге территориядә территориаль ижтимагый үзидарә оештырылмаган булса (әлеге территориягә карата Совет тарафыннан территориаль ижтимагый үзидарә чикләрен билгеләү турында Карар кабул ителмәгән), документларны карау киләсе тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Инициатив төркем (алга таба - вәкаләтле орган) биргән документларны алдан карауны гамәлгә ашыручы Орган, тәкъдимнәр тапшырылганнан соң, тиешле территориягә карата тәкъдимнәр биргән барлык инициативалы төркемнәргә, барлыкка килгән хәл турында хәбәр итә һәм әлеге мәсьәләне Совет утырышына керткәнче, совет утырышына чикләрен билгеләү турында килешүгә килергә тәкъдим итә.

Күрсәтелгән килешү булмаганда, инициатив төркемнәр тарафыннан туры килә торган территориядә яшәүчеләр жыелышлары үткәрелергә тиеш, аларда гражданның әлеге территорияне теге яки бу территориаль ижтимагый үзидарәгә кертү буенча фикере ачыкланырга һәм рәсмиләштерелергә тиеш. Шуңа ук вакытта:

- жыелышның кворумы территориаль ижтимагый үзидарәдә катнашу хокукына ия халык саныннан туры килә торган территориядә яшәүчеләр саныннан чыгып билгеләнә;

- жыелышта унтугыз яшькә житкән туры килгән территориядә яшәүчеләрнең өчтән береннән дә ким булмаган өлеше мәжбүри тәртиптә булырга тиеш;

- жыелышта әлеге территориядә чикләрен билгеләү турында тәкъдимнәр биргән барлык инициатив төркемнәр, тиешле сайлау округларыннан сайланган депутатлар, жирлек башкарма комитеты вәкилләре катнашырга хокуклы.;

- туры килә торган территориядә яшәүчеләр үзләре яшәгән территорияне теге яки бу территориаль ижтимагый үзидарә чикләренә кертү вариантлары турында хәбәр ителергә тиеш;

- туры килгән территориядә яшәүчеләр территорияне территориаль ижтимагый үзидарә чикләренә кертүнең бер варианты өчен генә тавыш бирә.

Лекарево авыл жирлеге Советы Бер территориаль ижтимагый үзидарә чикләренә туры килүче территорияне кертү турында Карар кабул ителгән жыелышлар беркетмәләре нигезендә чикләр билгеләү турында Карар кабул итә.

Территориаль ижтимагый үзидарәләрнең туры килүче территория мөнәсәбәтләрендә башка инициатив төркемнәр тарафыннан тәкъдим ителгән

чикләре, әлеге Нигезләмәнең 6 статьясында билгеләнгән таләпләргә туры килгән очракта, туры килүче территориядән тыш билгеләнә.

Әлеге өлешнең икенче абзацында күрсәтелгән хәбәрнамәне жибәргән көннән 1 ай узгач, жыелышлар беркетмәләре инициатив төркемнәр тарафыннан советка тапшырылмаса, территориаль ижтимагый үзидарә оешмасы буенча әлеге инициатив төркемнәрнең гамәлләре туктатылган дип санала.

2. Инициатив төркем тарафыннан территориаль ижтимагый үзидарә чикләрен билгеләү турында Совет тарафыннан карар кабул ителгән территориягә тулысынча туры килә торган территория чикләрен билгеләү турында тәкъдим бирелгән очракта, тәкъдим кире кагыла (әлеге Нигезләмәнең 8 статьясындагы 14 өлешендә каралган нигезләр буенча чикләрен билгеләү турында советның элек кабул ителгән карарын гамәлдән чыгару очрактарыннан тыш).

3. Инициатив төркем тарафыннан территориаль ижтимагый үзидарә чикләрен билгеләү турында Совет тарафыннан карар кабул ителгән территориягә туры килә торган территория чикләрен билгеләү турында тәкъдим бирелгән очракта, инициатив төркем тарафыннан элек билгеләнгән чикләргә үзгәртү белән ризалашу турында жыелыш яки конференция беркетмәсенә күчermәсе тәкъдим ителергә тиеш (әлеге Нигезләмәнең 8 статьясындагы 14 өлешендә каралган нигезләр буенча чикләрен билгеләү турында Совет тарафыннан элегрәк кабул ителгән карарны гамәлдән чыгару очрактарыннан тыш). Күрсәтелгән жыелыш яки конференция элегрәк билгеләнгән территория чикләре чикләрендә яшәүче гражданнар арасында үткәрелә.

Жыелыш яки конференция беркетмәсенә күчermәсе яна төзелә торган территориаль ижтимагый үзидарә чикләрен билгеләү белән бер үк вакытта тәкъдим ителгән очракта, Совет тарафыннан элек билгеләнгән территориаль ижтимагый үзидарә чикләрен үзгәртү мәсьәләсе карала.

Жыелыш яки конференция беркетмәсенә күчermәләрен тапшырмаганда, әлеге инициатив төркемнәрнең элегрәк билгеләнгән чикләргә үзгәртү буенча гамәлләре туктатылган дип санала.

4. Территориаль ижтимагый үзидарә әлеге территориядә гамәлгә куелган һәм территориянең бер өлешендә яна территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә кую күздә тотылса, яна төзелә торган территориаль ижтимагый үзидарә чикләре гамәлдәге территориаль ижтимагый үзидарә территориясә чикләрен бер үк вакытта үзгәртү белән билгеләнә.

Инициатив төркем яна территориаль ижтимагый үзидарә оештыруга бәйлә рәвештә әлеге территориядә яшәүче гражданнарның жыелышларын яки конференциясен карап тикшерү өчен гамәлдәге территориаль ижтимагый үзидарә территориясә чикләрен билгеләү турында тәкъдим кертә.

Территориаль ижтимагый үзидарә чикләрен үзгәртү турындагы тәкъдим территориаль ижтимагый үзидарә органына жибәрелә.

Территориаль ижтимагый үзидарә органы тәкъдим кәргән көннән бер ай эчендә жыелышны яки конференцияне билгеләргә тиеш.

Жыелыш яки конференция тэкъдим кeргэн кeннэн ике айдан да артмаган сpокта үткәрелә.

Жыелыш яки конференция беркетмәсенең күчeрмәсe инициатив төркем вәкиленә бирелә.

Жыелыш яки конференция тарафыннан гамәлдәгe территориаль ижтимагый үзидарә чикләрен үзгәртү турында тэкъдим кабул ителгән очракта, граждaннарның инициатив төркемe төзелә торган территориаль ижтимагый үзидарә чикләрен билгеләү турында тэкъдим белән советка мөрәжәгать итә. Аңа шулай ук гамәлдәгe территориаль ижтимагый үзидарәнең жыелыш яки конференциясe беркетмәсенең күчeрмәсe дә кушыла.

Территориаль ижтимагый үзидарә органы шулай ук гамәлдәгe территориаль ижтимагый үзидарә чикләрен үзгәртү турында тэкъдимнәр жибәрә.

Жыелыш яки конференция беркетмәсенең күчeрмәләрен тапшырмаганда, әлегe инициатив төркемнәрнең яна территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә кую буенча гамәлләрe туктатылган дип санала.

Моңа кадәр гамәлгә куелган территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлеген туктату һәм аны законнарда билгеләнгән тәртиптә юридик зат буларак бетерү очраклары искәрмә булып тора.

5. Бер-берсe белән чикләнә торган ике һәм аннан күбрәк территориаль ижтимагый үзидарә берләшкән очракта, инициатив төркем элеккегe чикләрдә территориаль ижтимагый үзидарәне берләштерү, гамәлгә ашыруны туктату һәм берләштерелгән территориаль ижтимагый үзидарәнең чикләрен берләштерү күздә тотыла торган территорияләрдә яшәүчe граждaннарның жыелышлары яки конференцияләре каравына билгеләү турында тэкъдимнәр кертә.

Тэкъдимнәр территориаль ижтимагый үзидарәнең һәр органына жибәрелә.

Территориаль ижтимагый үзидарәнең тиешле органнары тэкъдимнәр кeргән кeннэн бер ай эчендә үз территорияләрендә жыелышларны яки конференцияләрне билгеләргә тиеш.

Жыелышлар, конференцияләр тэкъдимнәр кeргән кeннэн ике айдан да артмаган сpокта үткәрелә.

Жыелышлар яки конференцияләр беркетмәләре күчeрмәләре инициатив төркем вәкиленә бирелә.

Барлык территориаль ижтимагый үзидарәләренң жыелышлары яки конференцияләре тарафыннан аларны берләштерү, элекке чикләрдә территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыруны туктату һәм берләштерелгән территориаль ижтимагый үзидарәнең чикләрен билгеләү турында тэкъдимнәр кабул ителгән очракта, граждaннарның инициатив төркемe советка аның чикләрен билгеләү турында тэкъдим белән мөрәжәгать итә. Аңа шулай ук гамәлдәгe территориаль ижтимагый үзидарәләр жыелышларының яки конференцияләренң күчeрмәләре дә кушыла.

Юридик затлар буларак теркэлгэн территориаль ижтимагый үзидарэлэрне берлештерү юридик затларны үзгэртеп кору өчен граждан законнары белән билгелэнгән хокукый нәтижэләргә китерә.

6. Территориаль ижтимагый үзидарәне ике һәм аннан да күбрәк инициативалы төркем бүлгән очракта, территориаль ижтимагый үзидарәне бүлү, элекке чикләрдә территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыруны туктату һәм барлыкка килә торган территориаль ижтимагый үзидарэләрнең чикләрен билгеләү турында тәкъдим кертә.

Тәкъдим территориаль ижтимагый үзидарә органына жиберелә.

Территориаль ижтимагый үзидарә органы тәкъдим кERGән көннән бер ай эчендә жылышыны яки конференцияне билгеләргә тиеш.

Жылыш яки конференция тәкъдим кERGән көннән ике айдан да артмаган срокта үткәделә.

Жылыш яки конференция беркетмәсенә күчермәсе инициатив төркем вәкиленә бирелә.

Жылыш яки конференция тарафыннан территориаль ижтимагый үзидарәне элеккеге чикләрдә бүлү, гамәлгә ашыруны туктату һәм барлыкка килә торган территориаль ижтимагый үзидарэләрнең чикләрен билгеләү турында тәкъдим кабул ителгән очракта, гражданның инициатив төркеме советка аларның чикләрен билгеләү турында тәкъдим белән мөрәжәгать итә. Аңа шулай ук жылышның яисә гамәлдәге территориаль ижтимагый үзидарә конференциясенә карар күчермәсе дә кушыла.

Статья 8. Оештыру жылышы яки конференция

1. Оештыру жылышын яки конференцияне оештыруны һәм үткәргүне гражданның инициатив төркеме тәмин итә.

2. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру күздә тотылган территориядә 200 дән артык кеше яшәсә, гамәлгә кую конференциясе үткәделәргә мөмкин.

3. Гамәлгә кую конференциясенә делегатлар саны вәкиллекең нормасын кимендә 1 вәкил яисә 30 гражданны 1 вәкил тәмин итәргә тиеш.

4. Гамәлгә кую конференциясенә Делегат гражданны жылышында йә вәкиле булып торучы гражданның имзаларын жыю юлы белән сайлана.

5. Оештыру жылышының яисә конференциянең чакырылуы, аны үткәргү датасы, вакыты һәм урыны турында инициатив төркем Тиешле территориядә яшәүчеләргә, аны үткәргүгә 7 көннән дә ким булмаган вакыт эчендә, әлеге территориядә яшәүче барлык кызыксынган кешеләрне мәгълүмат белән тәмин итә торган (игъланны урнаштыру, фатирларны йөрөп чыгу һ.б.), шулай ук жирлек советы, авыл жирлеге башкарма комитеты язма рәвештә хәбәр итә.

6. Гамәлгә кую конференциясен үткәргән очракта инициатив төркем конференция делегатларын сайлауны һәм аларны үткәргү датасы, вакыты, урыны турында хәбәр итүне оештыра.

7. Жыелыш яки конференция башланыр алдыннан жыелышка яки конференциягә килгән Тиешле территориядә яшәүчеләрне (конференция делегатлары) теркәү үткәрелә.

8. Гамәлгә кую жыелышы хокуклы дип санала, әгәр анда тиешле территориядә яшәүчеләрнең өчтән бер өлешеннән дә ким булмаган өчтән бер өлеше катнашса, уналтынчы яшыкә житкән;

9. Оештыру конференциясе хокуклы, әгәр анда уналтынчы яшыкә житкән Тиешле территориядә яшәүчеләрнең өчтән береннән дә ким булмаган өлешен тәшкит итүче гражданнар жыеннарында сайланган делегатлар катнашса.

10. Жыелышта яки конференциядә рәислек итүче һәм сәркатип сайлана.

11. Жыелыш яки конференцияне үткәрү процедурасы язма рәвештә алып барыла торган беркетмәдә чагыла. Беркетмәгә жыелышта рәислек итүче һәм жыелыш яки конференция секретаре кул куя.

12. Жирле үзидарә органнары үз вәкилен гамәлгә кую жыелышында яки конференциядә катнашу өчен киңәш бирү тавышы хокукы белән жибәрергә хокуклы.

13. Оештыру жыелышында яки конференциядә карарлар кабул ителә:

- тиешле территория чикләрендә территориаль ижтимагый үзидарә оештыру турында;
- территориаль ижтимагый үзидарә органнарын сайлау турында;
- территориаль ижтимагый үзидарә уставын кабул итү турында;
- территориаль ижтимагый үзидарә уставын теркәү белән бәйлә мәсьәләләрне караганда территориаль ижтимагый үзидарәне тәкъдим итәргә вәкаләтле вәкилен (вәкилләрен) сайлау турында.

Күрсәтелгән карарлар ачык тавыш бирү юлы белән гади күпчелек тавыш белән кабул ителә.

14. Лекарево авыл жирлеге Советының территориаль ижтимагый үзидарә чикләрен билгеләү турында Карар кабул ителгәннән соң алты ай эчендә территориаль ижтимагый үзидарә уставын теркәү өчен документлар тапшырылмаган очракта, территориаль ижтимагый үзидарәне оештыру буенча гамәлләр туктатылган дип санала. Шул ук вакытта Лекарево авыл жирлеге Советының чикләрен билгеләү турындагы карары гамәлдән чыгарыла.

Статья 9. Территориаль ижтимагый үзидарә уставы

Территориаль ижтимагый үзидарә Уставында билгеләнә:

- 1) ул гамәлгә ашырыла торган территория;
- 2) Территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлегенң максатлары, бурычлары, формалары һәм төп юнәлешләре;
- 3) территориаль ижтимагый үзидарә органнарының вәкаләтләрен формалаштыру, туктату, хокуклары һәм бурычлары, вәкаләтләре вакыты;
- 4) карарлар кабул итү тәртибе;

5) мөлкәт сатып алу тәртибе, шулай ук күрсәтелгән мөлкәттән һәм финанс чараларыннан файдалану һәм файдалану тәртибе;

6) территорияль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыруны туктату тәртибе.

10 Статья. Территорияль ижтимагый үзидарә уставын теркәү тәртибе

1. Территорияль ижтимагый үзидарә уставын теркәү өчен территорияль ижтимагый үзидарәнең вәкаләтле вәкиле (вәкаләтле вәкилләре) Лекарево авыл жирлегә Советына тәкъдим ителә:

- территорияль ижтимагый үзидарә уставын теркәү турында гражданнар жыелышының барлык вәкаләтле вәкилләре тарафыннан имзаланган гариза;

- территорияль ижтимагый үзидарә оештыру турында Карар кабул ителгән гражданнар жыелышы яки конференциясе беркетмәсе, аның нигезендә, аның фамилиясен, исемен, атасының исемен, туган көнен, сериясен, паспорт яки паспортны алмаштыручы документның номерын һәм датасын, һәр вәкаләтле вәкилнең яшәү урыны адресын күрсәтеп, кабул ителде;

- территорияль ижтимагый үзидарә Уставының ике нөсхәсе.

2. Башка документларны тапшыру турындагы таләп, әлеге статьяның 1 пунктында билгеләнгән документлардан тыш, рөхсәт ителми.

3. Вәкаләтле вәкилгә документлар алу өчен, исемлек һәм аны алу датасы күрсәтелгән расписка бирелә.

4. Авыл жирлегә башлыгы территорияль ижтимагый үзидарә уставын теркәү турындагы документлар кергән көннән ике атна эчендә аның уставын теркәү яки теркәүдән баш тарту турында Лекарево авыл жирлегә Советы Карары проекты алдан карауны һәм әзерләүне оештыра.

5. Территорияль ижтимагый үзидарә уставын алдан карау жирлек башлыгы тарафыннан төзелә торган комиссия тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин, аның составына депутатлар, жирлек башкарма комитеты вәкилләре керә.

6. Гражданнар жыелышының вәкаләтле вәкилләре территорияль ижтимагый үзидарә уставын алдан караганда һәм жирлек Советы утырышында киңәш бирү тавышы хокукы белән катнашырга хокуклы.

7. Гражданнар жыелышының карары буенча вәкаләтле вәкилләр территорияль ижтимагый үзидарә уставын теләсә кайсы этапта, аны Теркәгәнчегә кадәр, Лекарево авыл жирлегә Советы тарафыннан чакыртып алырга хокуклы.

8. Лекарево авыл жирлегә Советы территорияль ижтимагый үзидарә уставын теркәү яки аны теркәүдән баш тарту турында карар кабул итә. Уставны теркәүдән баш тарту мотивлаштырылган булырга тиеш.

9. Территорияль ижтимагый үзидарә уставын теркәүдән баш тарту өчен нигез булып территорияль ижтимагый үзидарә Уставы нормаларының Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарга, Татарстан

Республикасы Конституциясенә һәм Татарстан Республикасы законнарына, муниципаль берәмлек Уставына, башка муниципаль хокукый актларга каршы килүе тора.

10. Территориаль ижтимагый үзидарә уставын теркәүдән баш тарту территориаль ижтимагый үзидарә оештыруның максатка ярашсызлыгы аркасында рөхсәт ителми.

11. Уставны теркәүдән баш тартуга суд тәртибендә шикаять бирелергә мөмкин.

12. Жирлек Советы тарафыннан кабул ителгән территориаль ижтимагый үзидарә уставын теркәү мәсьәләсе буенча дәлилленгән карар өч көн дәвамында рәсми рәвештә гражданнар жыелышының вәкаләтле вәкиленә (вәкаләтле вәкилләренә) язма рәвештә житкерелергә тиеш.

13. Территориаль ижтимагый үзидарә уставын теркәгән очракта Уставның бер нөсхәсе, аны теркәү турындагы тамга белән, гражданнар жыелышының вәкаләтле вәкиленә тапшырыла, икенче нөсхәсе Советта саклана.

14. Территориаль ижтимагый үзидарәләр уставларын теркәү турындагы мәгълүматлар жирлек Советы алып бара һәм жирлек Советы эшләрендә саклана торган территориаль ижтимагый үзидарәләр уставлары реестрында чагыла.

15. Территориаль ижтимагый үзидарә Уставына кертелә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр Уставны теркәү тәртибенә охшаш тәртиптә Совет тарафыннан теркәлергә тиеш. Күрсәтелгән үзгәрешләр һәм өстәмәләр Совет тарафыннан теркәлгән көннән үз көченә керә.

16. Территориаль ижтимагый үзидарәне юридик зат буларак теркәү Россия Федерациясе законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Статья 11. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыруны туктату, территориаль ижтимагый үзидарә органнары вәкаләтләрен туктату тәртибе

1. Территориаль ижтимагый үзидарә вәкаләтләрен туктату тәртибе аның Уставы белән билгеләнә.

2. Юридик зат булган территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлегә юридик затны бетерү өчен гамәлдәге законнарда каралган тәртиптә туктатыла.

3. Территориаль ижтимагый үзидарәнең юридик зат булмаган эшчәнлегә гражданнар жыелышы яки конференциясе карары буенча йә территориаль ижтимагый үзидарә органнарының вәкаләтләре вакыты чыккан очракта, гражданнар жыелышы яки конференциясе тарафыннан 6 ай дәвамында яңа органнар сайланмаган очракта туктатылырга мөмкин.

4. Территориаль ижтимагый үзидарә органнарының вәкаләтләре территориаль ижтимагый үзидарә Уставында каралган очракларда һәм тәртиптә, шулай ук территориаль ижтимагый үзидарә Уставы белән билгеленгән сроктан соң туктатыла.

5. Территориаль ижтимагый үзидарэ органнарының вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылырга мөмкин:

территориаль ижтимагый үзидарэ органнары вәкаләтләрен туктату турында гражданнар жыелышы яисә конференциясе карарлары;

гамәлдәге закон таләпләрен бозган очракта, суд карары законлы көченә кергән;

территориаль ижтимагый үзидарэ Уставында каралган башка очрақларда.

Глава 3. Территориаль ижтимагый үзидарэ органнары

Статья 12. Территориаль ижтимагый үзидарэ органнары

1. Территориаль ижтимагый үзидарәнең иң югары органы булып территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру буенча гражданнар жыелышы яки конференциясе тора. Территориаль ижтимагый үзидарэ гражданнарның жыелышы яки конференциясе тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

2. Гражданнарның жыелышы яки конференцияләре карары буенча территориаль ижтимагый үзидарэ Уставы нигезендә территориаль ижтимагый үзидарэ органнары төзелергә мөмкин.

3. Территориаль ижтимагый үзидарэ органнары буларак чыгыш ясый алалар:

- территориаль ижтимагый үзидарәнең бердәм органнары ,территориаль ижтимагый үзидарэ рәисе, территориаль ижтимагый үзидарэ казначысы һ. б.);

- территориаль ижтимагый үзидарәнең коллегиаль органнары (комитетлар, Советлар һ.б.), гражданнарның жыелышлары һәм конференцияләре арасындагы чорда территориаль ижтимагый үзидарэ исеменнән чыгыш ясаучы.

4. Территориаль ижтимагый үзидарэ органнарының вәкаләтләрен формалаштыру, туктату, хокуклары һәм бурычлары, вәкаләтләре вакыты, алар тарафыннан карарлар кабул итү тәртибе территориаль ижтимагый үзидарэ Уставы белән билгеләнә.

13. Территориаль ижтимагый үзидарэ органнары вәкаләтләре

1. Территориаль ижтимагый үзидарэ органнары:

1) Тиешле территориядә яшәүче халык мәнфәгатьләрен тәкъдим итәләр;

2) гражданнарның жыелышларында һәм конференцияләрендә кабул ителгән карарларның үтәлешен тәэмин итәләр;

3) Тиешле территориядә яшәүче гражданнарның социаль-көнкүреш ихтияжларын канәгатьләндерүгә юнәлдерелгән торақ фондын карап тоту, территорияне төзекләндерү буенча хужалык эшчәнлеген, күрсәтелгән

гражданнар акчалары исәбеннән дә, шулай ук жирлек башкарма комитеты белән муниципаль берәмлек бюджеты акчаларын кулланып, килешү нигезендә дә башкара ала.;

4) әлеге органнар һәм жирле үзидарәнең вазыйфаи затлары тарафыннан мәжбүри каралырга тиешле муниципаль хокукый актлар проектларын жирлек советына һәм Башкарма комитетына кертергә хокуклы.

Территориаль ижтимагый үзидарә органнары инициативалы проектны проект инициаторлары сыйфатында тәкъдим итә алалар.

2. Территориаль ижтимагый үзидарә органнарының башка хокуклары һәм бурычлары гамәлдәге законнар, муниципаль хокукый актлар нигезендә территориаль ижтимагый үзидарә Уставы белән билгеләнә.

Статья 14. Гражданнар жыелышлары яки конференциясе

1. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру максатларында гражданнарның жыелышларын яки конференцияләрен билгеләү һәм үткәрү тәртибе аның Уставы белән билгеләнә һәм жыелыш яки конференцияне үткәрү вакыты һәм урыны турында гражданнарга алдан хәбәр итүне күздә тотарга тиеш.

2. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы, әгәр анда уналтынчы яшкә житкән Тиешле территориядә яшәүчеләрнең өчтән береннән дә ким булмаган өлеше катнашса, хокуклы дип санала.

3. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар конференциясе, әгәр анда уналтынчы яшкә житкән Тиешле территориядә яшәүчеләрнең өчтән ике өлешеннән дә ким булмаган сайланган делегатлар катнашса, хокуклы дип санала.

4. Территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыручы гражданнар жыелышының яки конференцияләренең аерым вәкаләтләренә керә:

1) территориаль ижтимагый үзидарә органнары структурасын билгеләү;

2) Территориаль ижтимагый үзидарә уставын кабул итү, үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү;

3) территориаль ижтимагый үзидарә органнарын сайлау;

4) территориаль ижтимагый үзидарә эшчәнлегенең төп юнәлешләрен билгеләү;;

5) территориаль ижтимагый үзидарәнең керемнәре һәм чыгымнары сметасын һәм аның үтәләше турындагы хисапны раслау;

6) территориаль ижтимагый үзидарә органнары эшчәнлеге турындагы хисапларны карау һәм раслау.

7) инициативалы проектны тикшерү һәм аны хуплау мәсьәләсе буенча карар кабул итү.

15 Статья. Территориаль ижтимагый үзидарә рәйсе

1. Территориаль ижтимагый үзидарәнең бердәнбер органы-территориаль ижтимагый үзидарә рәисе, гражданнар жыелышы яисә конференциясе тарафыннан сайлана һәм тиешле территориядә яшәүче гражданнарны, Гражданнар, юридик затлар, дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән үзара мөнәсәбәтләрдә тәкъдим итә.

2. Рәис вәкаләтләренә кертелгән:

гражданнар жыелышларын, конференцияләрен эзерләү һәм үткәрүне оештыру, гражданнарның жыелышларын һәм конференцияләрен алып бару;

кабул ителгән карарларның үтәлешен контрольдә тоту;

территориаль ижтимагый үзидарә кассасы чараларын тоту юнәлешләрен эшләү;

гражданнар жыелышлары һәм конференцияләре карарлары нигезендә ижтимагый касса чаралары белән эш итү;

гражданнар жыелышлары һәм конференцияләре карарларын, беркетмәләрен имзалау;

ижтимагый характердагы башка мәсьәләләрне хәл итү.

3. Территориаль ижтимагый үзидарә Уставы белән территориаль ижтимагый үзидарәнең коллегияль органнары (комитетлар, Советлар) каралган булса, территориаль ижтимагый үзидарә рәисе сайланмый, ә аның функцияләрен территориаль ижтимагый үзидарә комитеты (Советы) Рәисе башкара.

16. Территориаль ижтимагый үзидарә казнасы

1. Территориаль ижтимагый үзидарә (жәмәгать кассасы) акчаларын жыю, исәпкә алу һәм тотуның дәрәслеге өчен җавап бирүче гражданнар жыелышы яисә конференциясе тарафыннан сайланучы бердәнбер финанс органы территориаль ижтимагый үзидарәнең казначысы булып тора.

2. Казначей вәкаләтләренә карата мөнәсәбәт:

гражданнарның акчалата взносларын исәпләү;

акча жыю һәм исәпкә алу;

территориаль ижтимагый үзидарә рәисе тарафыннан ижтимагый касса чараларын дәрәс итеп тотылуын контрольдә тоту;

халык алдында һәм территориаль ижтимагый үзидарә органнары алдында ижтимагый касса чараларын тоту турында хисап.

3. Территориаль ижтимагый үзидарә Уставы белән территориаль ижтимагый үзидарәнең коллегияль органнары (комитетлар, Советлар) каралган булса, территориаль ижтимагый үзидарәнең казначысы сайланмый, ә аның функцияләрен территориаль ижтимагый үзидарә комитеты (Советы) казнасы башкара.

17. Статъя. Территориаль ижтимагый үзидарә комитетлары (Советлары)

1. Территориаль ижтимагый үзидарәнең коллегиаль органы (комитет, совет һ.б.), территориаль ижтимагый үзидарә Уставы нигезендә, жылышта һәм (яки) конференциядә яшәү урыны буенча гражданнар тарафыннан сайлана.

2. Комитет (совет) территориаль ижтимагый үзидарә Уставы белән билгеләнгән срокка кимендә өч кеше сайлана. Коллегиаль орган составына комитет (Совет) һәм комитет (совет) рәисе керә.

3. Жирле үзидарә комитеты (Советы) территориаль ижтимагый үзидарә исеменән гражданнарның жылышлары яки конференцияләре арасында үз вәкаләтләре чикләрендә территориаль ижтимагый үзидарә уставын теркәгән мизгелдән бирле чыгыш ясый.

4. Комитет (Совет) компетенциясенә түбәндәге мәсьәләләргә хәл итү кертеләргә мөмкин:

территориаль ижтимагый үзидарә Уставы белән комитет (Совет) белән житәкчелек итү территориаль ижтимагый үзидарә рәисенә йөкләнмәгән очракта, Комитет (совет) рәисен сайлау;

комитет (Совет) әгъзаларын сайлау;

комитет (Совет) ижтимагый кассасын булдыру һәм акчаларны тоту тәртибен билгеләү;

Лекарево авыл жирлегә жирле үзидарә органнары белән хезмәттәшлек; гражданнар жылышының һәм (яки) конференциясенә аерым компетенциясенә кертелмәгән башка мәсьәләләр.

5. Территориаль ижтимагый үзидарә уставы белән тиешле территориаль ижтимагый үзидарә территориясә чикләрендә яшәүче теләсә кайсы гражданның комитет (Совет) утырышларында катнашу хокукы каралырга мөмкин. Комитет (совет) утырышында Гражданнарның катнашу тәртибе территориаль ижтимагый үзидарә Уставы белән билгеләнә.

Статья 18. Комитет (совет) рәисе)

1. Комитет (совет) рәисе-территориаль ижтимагый үзидарәнең сайланулы заты-комитет тарафыннан үз составыннан сайлана һәм гражданнар, юридик затлар, дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлары белән үзара мөнәсәбәтләрдә комитет (совет) тәкъдим итә.

2. Комитет (Совет) Рәисе вәкаләтләренә әлегә Нигезләмәдә территориаль ижтимагый үзидарә рәисе өчен билгеләнгән вәкаләтләр, шулай ук комитет (совет) эшчәнлеген оештыру буенча үз вәкаләтләре керә.

3. Казначы-территориаль ижтимагый үзидарәнең сайланулы заты-ижтимагый касса чараларын жыю, исәпкә алу һәм тотуның дәрәслегә өчен жавап бирә.

4. Казна комитеты (Совет) вәкаләтләренә әлегә Нигезләмәдә территориаль ижтимагый үзидарә казначысы өчен билгеләнгән вәкаләтләр керә.

5. Территориаль ижтимагый үзидарэ Уставы нигезендэ комитет (совет) территориаль ижтимагый үзидарэ органнарын тотуга керемнэр һәм чыгымнар сметасында каралган үз акчалары чиклэрэндэ рәис һәм казначыга түләү рәвешләрэн һәм күләмнәрэн мөстәкыйль билгели.

19 Статья. Территориаль ижтимагый үзидарэ органнары карарлары

1. Территориаль ижтимагый үзидарэ органнары үз компетенциясе кысаларында карарлар кабул итә. Карарлар кабул итү тәртибе территориаль ижтимагый үзидарэ Уставы белән билгеләнә.

2. Территориаль ижтимагый үзидарэ органнары тарафыннан үз компетенциясе чиклэрэндэ кабул ителгән карарлар тиешле территория чиклэрэндэ яшәүче гражданныр, шулай ук әлеге территориядә эшчәнлек алып баручы, территориаль ижтимагый үзидарәнәң законлы хокукларына һәм мәнфәгатьләрәнә кагылышлы башка гражданныр һәм юридик затлар тарафыннан үтәлә.

3. Территориаль ижтимагый үзидарэ органнары карарлары жирлекнәң жирле үзидарэ органнары һәм вазыйфаи затлары өчен тәкдим итү характерына ия.

Глава 4. Территориаль ижтимагый үзидарәнәң икътисадый нигезе

Статья 20. Территориаль ижтимагый үзидарәнәң финанс ресурслары

1. Территориаль ижтимагый үзидарәнәң финанс ресурслары үз акчаларынан, шулай ук предприятие, учреждение, оешма, гражданнырның ирекле кертемнәре һәм иганәләре, үз эшчәнлекләрәннән кергән керемнәр, шулай ук закон белән тыелмаган башка керемнәр хисабына тора.

2. Территориаль ижтимагый үзидарэ эшчәнлегенә гражданнырның акчалата кертемнәре күләме турындагы карар гражданнырның жыелышы һәм (яки) конференциясе тарафыннан кабул ителә һәм күрсәтелгән взносларны ижтимагый кассага кертүнәң төрле периодиклыгын күздә тотта ала.

3. Гражданнырның акчалата взносларын исәпкә алу, саклау, куллану һәм контрольдә тоту территориаль ижтимагый үзидарэ Уставы нигезендә гамәлгә ашырыла.

4. Территориаль ижтимагый үзидарэ органнары, жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча үз инициативаларын гамәлгә ашыру максатларында, жирле үзидарэ органнары белән шартнамәчел мөнәсәбәтләргә керә ала.

5. Жирле бюджеттан акча территориаль жәмәгать үзидарәсе һәм жирлек башкарма комитеты арасында төзелгән шартнамәләр нигезендә, бюджет законнары таләпләре нигезендә, шул исәптән бюджет акчаларының адреслы һәм максатчан характердагы принцибын үтәп, бирелергә мөмкин.

6. Жирле бюджеттан акча бүлеп бирү шартлары һәм тәртибе Чираттагы финанс елына жирлек бюджетын раслаганда Советның норматив хокукый акты белән билгеләнә.

21 Статья. Территориаль ижтимагый үзидарэ мөлкәте

1. Территориаль ижтимагый үзидарэ территориаль ижтимагый үзидарэ территориаль ижтимагый үзидарэ чаралары хисабына сатып алынган яисә закон тарафыннан тыелмаган башка ысул белән милеккә ия булырга, аннан файдаланырга һәм эш итәргә хоуклы.

2. Мөлкәт сатып алу тәртибе, шулай ук территориаль ижтимагый үзидарэ мөлкәте һәм финанслары белән эш итү тәртибе территориаль ижтимагый үзидарэ Уставы белән билгеләнә.

Глава 5. Территориаль ижтимагый үзидарәнең гарантияләре һәм жаваплылыгы

Статья 22. ерриториаль ижтимагый үзидарэ эшчәнлеге гарантияләре

1. Жирле үзидарэ органнары:

жирлек халкына территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру хоукын тормышка ашыруда ярдәм итәләр;

территориаль ижтимагый үзидарэ органнарына оештыру һәм методик ярдәм күрсәтәләр;

территориаль ижтимагый үзидарэ органнарын аларның эшчәнлеге өчен кирәкле мәгълүмат белән тәэмин итәләр;

территориаль ижтимагый үзидарэ фикерен исәпкә алырга кирәк булган мәсьәләләр исемлеген билгели;

халык жыелышларының, конференцияләренә, территориаль ижтимагый үзидарэ органнарының карарларын үтәүгә ярдәм итәләр;

территориаль ижтимагый үзидарэ органнары арасында бәхәсләрне хәл итүгә ярдәм итә.

2. Территориаль ижтимагый үзидарэ органнарының мөрәжәгатьләре законнарда билгеләнгән срокларда мәжбүри каралырга һәм алар буенча жирле үзидарэ органнары һәм вазыйфай затлары тарафыннан чаралар күрелергә тиеш. Карау нәтижеләре турында территориаль ижтимагый үзидарэ органнарына хәбәр ителә.

3. Территориаль ижтимагый үзидарэ органнары, Тиешле территориядә яшәүчеләр хоукларын бозучы жирле үзидарэ органнарының һәм вазыйфай затларының карарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) дэгъва белдерүләре турында законнарда билгеләнгән тәртиптә судка мөрәжәгать итәргә хоуклы.

23 Статья. Территориаль ижтимагый үзидарәнең дәүләт органнары, жирле үзидарэ органнары, оешмалар һәм ижтимагый берләшмәләр белән хезмәттәшлеге

Территориаль ижтимагый үзидарэ органнары законнарда билгелэнгән бурычларны һәм эшчәнлекнең төп юнәлешләрэн гамәлгә ашырганда жирле үзидарэ органнары, хокук саклау органнары (полиция участок уполномоченныйлары, балигъ булмаганнар эшләрә буенча бүлекчәләр һ. б.), янгынга каршы хезмәт, санитар-эпидемиологик күзәтчелек, халыкны эш белән тәмин итү, социаль яклау органнары, торак-эксплуатация хужалыгы оешмалары, ветераннар, инвалидларның ижтимагый берләшмәләре, башка органнар, оешмалар, оешмалар белән үзара бәйләнештә торырга хокуклы., ижтимагый берләшмәләр белән хезмәттәшлек итү.

24 Статья. Территориаль ижтимагый үзидарэ органнарының жаваплылыгы

1. Территориаль ижтимагый үзидарэ органнарының жаваплылыгы алар тарафыннан Законнар, муниципаль хокукый актлар бозылганда барлыкка килә.

2. Тиешле территориядә яшәүчеләрнең хокукларын, законнар нормаларын һәм муниципаль хокукый актларны бозып кабул ителгән территориаль ижтимагый үзидарэ органнарының карарларына һәм гамәлләренә судта жирлек башлыгы, Совет, гражданнар тарафыннан законнарда билгелэнгән тәртиптә шикаять бирелергә мөмкин.

3. Территориаль ижтимагый үзидарэ органнары Тиешле территориядә яшәүчеләр алдында жаваплы. Тиешле территориядә яшәүче гражданнарның ышанычы югалган очракта, территориаль ижтимагый үзидарәнең сайлау органы әгъзалары, сайланулы затлар, гражданнарның жыелышы карары буенча һәм (яисә) конференцияләрнең территориаль ижтимагый үзидарэ уставында билгелэнгән тәртиптә чакыртып алынырга мөмкин.